

WOORD VOORAF

Dit boek is ontstaan vanuit een persoonlijk verlangen om de Persoon van de Heilige Geest beter te leren kennen. Ik had altijd al wel begrepen dat de Heilige Geest een onmisbare rol speelt in het tot geloof komen in Jezus. Niemand kan belijden dat Jezus Heere is, dan door de Heilige Geest, aldus Paulus in 1 Korinthe 12:3. Tegelijk was de Persoon van de Heilige Geest verre van concreet voor mij. Hoe kun je Zijn aanwezigheid in je leven opmerken? Wat betekent het om vervuld te zijn met de Heilige Geest? De enige manier om meer zicht te krijgen op de Geest is om de Bijbel erop na te slaan. Wie is de Geest? Wat doet Hij precies? Op welke terreinen van het leven is Hij aan het werk? Hoe kan ik Hem beter leren kennen?

Het verlangen om meer zicht te krijgen op de Persoon en het werk van de Heilige Geest is zeker aangewakkerd door mijn verblijf in Chili. Door de contacten met studenten op het seminarie waaraan ik les gaf en de gesprekken met predikanten en voorgangers uit pinksterkerken ontstond een zoektocht en een verlangen om de Persoon van de Geest beter te leren kennen. De Heilige Geest is gelukkig niet alleen waardevol voor pinksterchristenen.

In dit meditatieve boekje neem ik je aan de hand van de Bijbel mee in de zoektocht naar Wie de Heilige Geest is en wat Hij doet. Het is geschreven voor de vijftig dagen tussen Pasen en Pinksteren. Zie de vijftig overdenkingen als een opmaat en voorbereiding voor de viering van het Pinksterfeest. De overdenkingen starten met het onderwijs van Jezus over de Heilige Geest in Johannes 14-16. Voordat Jezus zal sterven en verzoening doet voor onze zonden (Goede Vrijdag), voordat Jezus opstaat uit de dood (Pasen) en terugkeert naar de hemel (Hemelvaart), zegt Jezus belangrijke dingen over de Geest tegen Zijn discipelen als ze samen in de bovenzaal zijn. In zekere zin kun je zeggen: naast wat de leerlingen vanuit het Oude Testament al wisten over de Geest, geeft Jezus hun een duidelijk beeld, een kader, van Wie de Geest is en wat Hij zal doen. Daarom starten we de serie meditatie met dit onderwijs van Jezus over de Geest.

Vervolgens kijken we naar het boek Handelingen, dat niet alleen verhaalt van de uitstorting van de Geest, maar ook laat zien welke rol de Geest speelt in het leven van de eerste christenen en van de christelijke gemeente. Handelingen is in feite het verslag van de handelingen (daden) van de Heilige Geest door de apostelen heen. Door te kijken hoe en op welke manier de Geest spreekt en handelt in levens van mensen die Jezus zijn toegewijd, mogen wij meer zicht krijgen op het werk en de Persoon van de Heilige Geest.

In dit meditatieve boek zijn twee extra overdenkingen toegevoegd. Een voor de hemelvaart van Jezus, die op de veertigste dag na Pasen valt, en een voor de dag van het Pinksterfeest zelf. Omdat aan het begin van Handelingen het Pinksterfeest al aan de orde komt, is er bij de meditatie van de dagen 48 tot en met 50 een verwijzing toegevoegd naar eerdere meditatie die over het Pinksterfeest gaan.

Misschien is een kleine kanttekening op zijn plaats. Soms zijn mensen bang dat wie aandacht vraagt voor het werk van de Geest het risico loopt de focus te verleggen van Jezus naar de mens. Immers, als het over de Geest gaat, gaat het vaak over de gaven en over wat Hij in levens van mensen doet. De scheidslijn – zo denkt men dan – tussen onze geest en de Heilige Geest is soms maar dun. In mijn ogen hoeven we voor dit gevaar niet bang te zijn. Het onderwijs van Jezus laat duidelijk zien dat de Geest de schijnwerper richt op Jezus. ‘Hij zal het uit het Mijne nemen en jullie verkondigen’, zegt Jezus (Joh. 16:14). De Geest doet niets liever dan Jezus verheerlijken en onze levens richten op Hem en wat Hij voor ons gedaan heeft. Toch kan het helpen om vanuit de Bijbel preciezer te zien hoe de Geest in levens van mensen te werk gaat. Het is mijn overtuiging dat we, als we meer leren zien waar en hoe de Heilige Geest in ons en om ons heen aan het werk is, we tegelijk meer oog krijgen voor wie Jezus is en wat Hij van ons verlangt. De titel van dit boek is ontleend aan twee bijbelteksten. In Filippenzen 3:16 komt Paulus tot de slotsom van zijn betoog in de voorgaande verzen. De Filippenzen moeten de focus op Christus houden. Die gerichtheid heeft hen gebracht tot waar zij nu zijn. Hij schrijft: ‘... hetgeen wij bereikt hebben, in dat spoor dan ook verder!’ (NBG 1951). De apostel spoort hen aan verder te gaan in het kennen van Christus en het ervaren van Zijn kracht. Tegelijk is het groeien in de kennis van Jezus een gebeuren vol strijd. Enerzijds is er het verlangen van de Geest in de gelovige, Die hem aanspoort om niet toe

te geven aan de begeerten van het vlees. Wie zich openstelt voor de Geest, zal ook met tegenkrachten te maken krijgen. De oude mens speelt op en de satan stookt ons op om daaraan toe te geven. In Galaten 5:19-21 zien wat de consequenties hiervan kunnen zijn. God heeft ons hiervoor echter niet bestemd. De vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing (Gal. 5:22-23). Daarom is het belangrijk om door de Geest te leven en te wandelen. Geloven is de weg gaan achter Jezus aan, geleid door de Geest. In het spoor dat de Geest ons wijst.

Dit boek is geschreven in een tijd waarin het coronavirus ons veel beperkingen oplegt. Een gevoel van somberheid kan ons zomaar overvallen. Hoe lang gaat dit nog duren? Zal er ooit een tijd komen dat alles weer normaal zal zijn? Wij overzien de toekomst niet en kunnen deze vragen niet beantwoorden. Toch hoeven we niet te somberen. We hebben de belofte van Jezus ontvangen: 'En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld' (Mat. 28:20). God zal ons door Zijn Woord en Geest leiden. Ik hoop dat dit boek een verlangen in je oproept om meer van de Geest in je leven te ontdekken en te ontvangen. Het is mijn gebed dat de overdenkingen je helpen om meer toegewijd te zijn aan Jezus en Hem te dienen in de kracht van de Heilige Geest.

God zegene je met Zijn Heilige Geest!

Dr. Gerrit Vreugdenhil
Gouda

DAG 1

HET NADERENDE AFSCHEID



Het gesprek van Jezus met Zijn discipelen in de bovenzaal staat in het teken van Zijn afscheid. Niet veel dagen later zal Jezus aan een kruis sterven, en – maar dat begrepen Zijn leerlingen toen nog niet – uit de dood opstaan. Dit naderende afscheid werpt een donkere schaduw over het gesprek dat Hij met Zijn leerlingen voert.

STIL WORDEN Wees een minuut stil en bid vervolgens of de Geest je helpt de woorden van Jezus echt binnen te laten komen in je hart.

LEESVRAAG Lees Johannes 14:1-14 en vraag je af wat Jezus tegen Zijn volgelingen wil zeggen.

OVERDENKING Er is een gezegde in het Frans, dat we misschien wel kennen: *Partir c'est mourir un peu* (regel uit een gedicht van de Franse dichter Haraucourt, 1891). 'Afscheid nemen is een beetje sterven.' Het drukt iets uit van het gevoel dat afscheid nemen pijnlijk kan zijn. Wanneer bijvoorbeeld een van je kinderen op (wereld)reis gaat. Toch is dat nog te overzien. Als ouder moet je immers je kinderen loslaten. Het wordt al iets moeilijker als ze gaan emigreren. Dan wordt de afstand groter, en hoewel je vaak kunt bellen, whatsappen of mailen, je ziet elkaar minder en dat doet soms pijn. Helemaal moeilijk is het om afscheid te nemen als een geliefde sterven gaat. Dan moet je hem of haar definitief loslaten. Hoe definitiever het afscheid, hoe meer pijn het doet. Er sterft iets van jezelf. Er is iets dat je kwijtraakt. Afscheid nemen is een beetje sterven.

Iets van dat gevoel moeten de discipelen ook gehad hebben toen Jezus met hen sprak over Zijn naderende afscheid. Hij zou naar de hemel gaan, terugkeren naar Zijn Vader. Ze zouden Hem niet langer meer zien. Fysiek zou Hij dan niet meer bij hen kunnen zijn. Jezus, met Wie ze zoveel hadden

opgetrokken, van Wie ze zoveel hadden geleerd. Hij had hen persoonlijk geroepen om Zijn discipelen te zijn. Ze hadden Hem door en door leren kennen en Hem intens lief gekregen. Dat maakt het gesprek dat Jezus met hen voert tot een bijzonder gesprek. Een geladen sfeer hangt er. Jezus gaat weg. Hij spreekt over het vaderhuis met zijn vele kamers. Hij gaat daarheen om een plaats voor hen gereed te maken. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Alleen via Hem (en dankzij Hem) kunnen Zijn leerlingen in het vaderhuis bij de Vader komen.

Ze kunnen nauwelijks bevatten wat dat betekent. Er is weemoed. Vragen komen op. Hoe moet het nu verder met het onderwijs en de prediking van het Koninkrijk? Hoe ziet de toekomst er dan uit? Wat moeten wij gaan doen? En dan begint Jezus te spreken over de Heilige Geest, de Trooster Die zal komen. In de hoofdstukken 14-16 zegt Jezus belangrijke dingen over de Geest Die met Pinksteren wordt uitgestort.

Als we de Heilige Geest beter willen leren kennen, is het goed bij deze hoofdstukken te beginnen. Het onderwijs van Jezus over de Geest vormt het antwoord op de vragen van de discipelen. Het is de Heilige Geest Die hen komt helpen en hen zal laten zien hoe het verder moet. Je zou de Heilige Geest met een Gids kunnen vergelijken. Een Gids Die de weg kent en Die je bij de hand neemt om de goede weg te volgen. De goede weg, dat is de weg die je op je bestemming brengt. De Geest als Gids trekt je weg uit dwaalwegen en duwt je de goede kant op.

Ook al gaat Jezus weg, ik word niet aan mijn lot overgelaten. God wil niet dat ik verdwaal maar dat ik Jezus volg, alle dagen van mijn leven. Jezus gaat weg zodat de Gids kan komen! Deze Gids weet mij te vinden, ook als ik verdwaald ben.

TOEPASSING Lees de verzen 13 en 14 nog eens aandachtig hardop. Welke belofte geeft de Heere Jezus aan Zijn leerlingen? Het gebed waar Jezus hier op doelt heeft alles te maken met de uitbreiding van Gods Koninkrijk, met de missie die de discipelen zullen ontvangen. Neem deze belofte mee in je gebed en bid voor mensen in je naaste (familie)kring die Jezus nog niet kennen. Vergeet niet dat het gebed in Jezus' Naam kracht heeft!

GEBED Heere Jezus, dank U wel dat het vaderhuis veel kamers heeft. Ik bid U dat daar niemand van mijn gezin en vriendenkring zal ontbreken. Helpt U mij trouw en vasthoudend te zijn in het gebed voor anderen.

*Als je bidt zal Hij je geven,
als je klopt aan de deur
zal Hij open doen.
Als je zoekt dan zul je vinden,
halleluja.
Halleluja, halleluja,
halleluja.*

(Hemelhoog 101)

DAG 2

EEN ANDERE TROOSTER



Dat er een andere Trooster komt, lijkt de discipelen op het verkeerde been te zetten. Jezus gaat weg en er komt iemand anders. Dat is dan toch een heel andere persoon? Kun je met de Geest net zo'n band krijgen als met de Heere Jezus? Ja, dat kan! Want de Heilige Geest lijkt heel erg op de Heere Jezus. Het is de Geest van de Heere Jezus Zelf.

STIL WORDEN Een paar keer zegt Jezus in het gedeelte dat we zullen lezen 'als u Mij liefheeft' (vs. 15, 21, 23, 24, 28). Bid dat God je zicht geeft op de grote liefde van Jezus en je helpt Hem met heel je hart lief te hebben.

LEESVRAAG Lees Johannes 14:15-31 aandachtig door en kijk wat Jezus allemaal over de Trooster zegt.

OVERDENKING Jezus belooft aan Zijn leerlingen de Trooster (14:16 en 26). Degene Die hen komt helpen is niemand minder dan de Heilige Geest! De Geest Die zij vanuit het Oude Testament natuurlijk wel kenden. Gods krachtige aanwezigheid in de schepping. De Geest Die over het water van de oervloed zweefde en leven bracht. De Geest Die op speciale mensen kwam die God daarvoor uitgekozen had: koningen, priesters en profeten. De Geest waarover de profeten spraken. Die Geest wordt door Jezus beloofd. Jezus noemt Hem de Trooster. Dat woord zet ons wat op het verkeerde been. Troosten doe je als iemand huilt of verdrietig is. Troosten, dat doet de Heilige Geest ook wel, maar dat is niet wat Jezus hier bedoelt. Hij gebruikt het Griekse woord *parakletos*. Dat is afgeleid van het werkwoord *para-kaleo*, dat 'iemand erbij roepen' betekent. Iemand die opgeroepen wordt om een ander, die hulp nodig heeft, te helpen, met raad en daad terzijde te staan. Zo zal de Geest komen om de discipelen te helpen en te leiden, als Jezus er niet meer is. In het Nederlands kun je *parakletos* op verschillende manieren

vertalen: de advocaat, de pleitbezorger, of heel treffend de erbij-geroepene. Jezus spreekt over een 'andere' Trooster. In het Grieks zijn er twee woorden voor 'ander': *hetero* (iemand die anders, verschillend is) en *allos* (iemand die net zo is als de ander). Dat laatste woord gebruikt Jezus hier. De Geest Die komt is dus niet totaal Iemand anders, maar Iemand Die net zoals Jezus is. Jezus is dus Zelf ook een Parakleet. Zo wordt Hij door Johannes in zijn brieven genoemd: 'als iemand gezondigd heeft: wij hebben een Voorspraak [een Parakleet] bij de Vader, Jezus de Rechtvaardige. Hij is een verzoening voor onze zonden' (1 Joh. 2:1-2). Jezus is naar deze aarde gekomen om gevallen mensen terzijde te staan. Hij kwam om de gebroken relatie met God te herstellen, om de zonde te verzoenen. Hij is de goddelijke Helper, gekomen om ons mensen uit het moeras van de zonde te trekken en ons tot kinderen van de Vader te maken. Jezus is de hemelse Parakleet.

En nu wordt de Geest ook Parakleet genoemd. Als Jezus weggaat, komt de Geest als Zijn opvolger. De Geest is net als Hij. Zoals de Zoon op de Vader lijkt, zo lijkt de Geest op Jezus. 'Hij zal het uit het Mijne nemen en het u verkondigen.' Er is tussen Jezus en de Heilige Geest een heel diepe synchronie, een bijzondere eenheid. Overal waar de Geest werkt, in de vrucht en de gaven, daar licht de Persoon van Jezus op. Zodanig dat Paulus zelfs kan zeggen: 'niet meer ik, maar Christus leeft in mij' (Gal. 2:20). Het is de Heilige Geest Die in hem woont, maar Die lijkt zo op Jezus, dat Hij evengoed kan zeggen dat Christus in Hem woont.

Er worden zulke mooie dingen over de Heilige Geest gezegd in deze verzen. De Geest doet niets liever dan de liefde van God en van Jezus uitstorten in ons hart (Rom. 5:5). Met de liefde komt ook de vrede van God. Door de Trooster kunnen we het volhouden in deze wereld (vs. 27 en 30).

TOEPASSING Bid in lijn met vers 21 dat de Vader Zich meer en meer aan je openbaart, dat de liefde van Christus in je leven zal toenemen en dat de Geest je helpt Jezus te gehoorzamen.

GEBED Heere, mijn God, open mijn ogen voor de schoonheid van Jezus. Help mij om de goede woorden van U te bewaren in mijn hart en net als Maria te overdenken.

*Heilige Geest van God,
vul opnieuw mijn hart. 2x
Vul mij opnieuw,
vul mij opnieuw.
Heilige Geest,
vul opnieuw mijn hart.*

(Opwekking 343)

DAG 3

IN JEZUS BLIJVEN



Het lijkt alsof Jezus met een totaal nieuw onderwerp begint. Maar niets is minder waar. Een van de meest cruciale dingen voor een leerling van Jezus is dat hij of zij met Jezus verbonden blijft. Het is vanuit de verbondenheid met Hem, dat het kostbare sap van de Geest hun leven binnenstroomt.

STIL WORDEN Neem even een moment van stilte en dank de Heere Jezus dat Hij de wijnstok is en dat jij als rank door het geloof met Hem verbonden bent.

LEESVRAAG Lees eerst Jesaja 5:1-2. God treft Zijn volk Israël niet op een goed moment, want ze brengen rottende druiven voort. Tegen deze achtergrond klinkt het woord van Jezus: 'Ik ben de ware wijnstok.' Jezus is gekomen om de wijnstok van Israël te herstellen en vrucht te laten dragen. Als gelovigen zijn wij ook in die wijnstok ingelijfd. Lees Johannes 15:1-8.

OVERDENKING Vorig jaar zomer bezochten we in Italië met een deel van ons gezin een wijnboer. We hadden ingetekend voor een wijnproeverij en kregen ook uitleg over het verbouwen van druiven, het oogsten en hoe ze wijn maken. Het was bijzonder leerzaam. Zeker wat ze vertelden over de wijnstokken. Hoe belangrijk het klimaat is, de grond waarin de wijnstok staat, de invloed van het weer, en ook hoe belangrijk snoeien is. We leerden dat er twee snoeiperioden zijn: de wintersnoei en de zomersnoei. Na de oogst van de druiven in de maand oktober volgt de wintersnoei. De slappe uitlopers, de twijgen, worden weggehaald, en de takken afgeknipt tot ze 5-7 cm zijn. De knoppen (verdikking in de tak) die er nog zitten, lopen dan ergens in mei weer uit. De zomersnoei is ergens in augustus. De trossen moeten licht hebben. Een druif kan alleen rijpen als hij zon krijgt; daarom knippen ze de bladeren weg. Want het gaat om de vrucht.

Soms zijn er trossen met lelijke druiven – krenten – die worden dan weggehaald. Dat is het krenten van de druiven. Zodat de andere druiven beter kunnen groeien. Ook worden de toppen afgeknipt, zodat de groei in de vrucht gaat zitten. Dat snoeien is dus heel belangrijk om vrucht te dragen. Want daar gaat het om: een wijnstok doet het goed als hij prachtige druiven heeft.

Het beeld dat Jezus gebruikt, is uit het leven gegrepen. Op weg naar de Olijfberg lopen Jezus en Zijn leerlingen langs de tempelpoort. Op die poort zijn afbeeldingen van druiventrossen te vinden. Wanneer ze vervolgens afdalen naar het Kidrondal komen ze, tegen de glooiende helling groeiende, wijnstokken tegen met druiventrossen. Jezus kijkt Zijn discipelen aan en zegt tegen hen: zien jullie die wijnstokken? Ja, die zagen ze wel. 'Ik ben de ware Wijnstok', zegt Hij opeens tegen hen. Ik denk dat ze elkaar even hebben aangekeken. Wat bedoelt Jezus nu met de ware Wijnstok?

Het beeld van de wijnstok kenden de discipelen wel. In het Oude Testament wordt het volk Israël vaker vergeleken met een wijnstok. In Psalm 80 bijvoorbeeld. God had Zijn volk in het beloofde land geplant om vrucht te dragen. Vrucht dragen voor Hem! Maar wat vertelt Jesaja 5? Dat de wijnstok van Israël slechte druiven voortbracht. Druiven die zuur waren en bitter van smaak. Hun leven was niet zoals God het had bedoeld. De liefde tot God was vaak niet oprecht. De liefde tot de naaste soms ver te zoeken.

Dat Jezus de ware Wijnstok is, kan niet anders betekenen dan: 'Ik ben Degene wiens leven wel vrucht draagt.' Met de Heere Jezus is er iets nieuws begonnen. Hij zorgt dat het volk van God wel vrucht kan dragen. Het enige dat telt is dat Zijn leerlingen met Hem verbonden zijn en blijven! Wie in de ware Wijnstok is, zal vrucht dragen. Daar zorgt Jezus Zelf voor door Zijn Geest!

TOEPASSING Sta even stil bij vers 8. De Vader wordt verheerlijkt als Zijn leerlingen veel vrucht dragen. Welke vrucht zou je graag in je leven zien groeien?

GEBED

Gij zijt de wijnstok van het leven,
in duizend ranken uitgebreid,
het leven, ons in U gegeven,

draagt goede vruchten op zijn tijd.
Laat ons uw ranken zijn voorgoed,
doorstroom ons met uw hartebloed.
(Gezang 75:11, Liedboek voor de Kerken)
Amen.

*Laat me in U blijven, groeien, bloeien,
o Heiland die de wijnstok zijt!
Uw kracht moet in mij overvloeien,
of 'k ben een wis verderf gewijd.
Doorstroom, beziel en zegen mij,
opdat ik waarlijk vruchtbaar zij!*

*Ik kan mijzelf geen wasdom geven:
niets kan ik zonder U, o Heer!
In uw gemeenschap kiemt er leven
en levensvolheid meer en meer!
Uw Geest moet in mij uitgestort:
de rank die U ontvalt, verdort.*

(Gezang 78:1,2)